

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/109/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821010500
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821010500.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. januára 2022 prejednal odvolanie obžalovaného

U. X.,

nar. XX.XX.XXXX v V., trvale bytom P., O. sv. N. XXX/XX, t. č. vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Ilava, na verejnom zasadnutí prítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. OT/93/2021 zo dňa 22.11.2021 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušuje sa v napadnutom rozsudku celý výrok o treste prepadnutia vecí.

Výroky o vine, o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a o zákaze činnosti v rozsudku súdu prvého stupňa zostávajú týmto zrušením nedotknuté.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný U. X. uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., pretože dňa 13.10.2021 o 13.47 hodine po tom, čo požil alkoholické nápoje a mal v dychu 0,75 mg/l alkoholu, viedol po ceste číslo I/9 v Ráztočne v smere na Prievidzu svoje osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia evidenčné číslo P

Bol za to odsúdený podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. I a 38 ods. 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 4 mesiace nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu bol uložený aj trest prepadnutia vecí, a to osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, kategória M1, evidenčné číslo P VIN: Z biela farba a jeden kus kľúč k motorovému vozidlu, ktorých vlastníkom sa podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. sa stáva štát.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 5 písm. a) Tr. zák. mu bol uložený napokon aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote obžalovaný odvolanie čo do výrokov o trestoch, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení. V jeho písomných dôvodoch prostredníctvom obhajcu uviedol, že „v zásade“ nesúhlasí s uložením trestov prepadnutia motorového vozidla a zákazu činnosti. Pokiaľ ide o trest prepadnutia vecí, uviedol, že osobné motorové vozidlo

je síce v jeho vlastníctve, ale viazne na ňom záložné právo spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. Preto ho považuje za neprímerane prísny, keď jeho výkonom dôjde k zásahu do jeho majetkovej sféry v rozsahu minimálne 15.000,- Eur a zároveň mu naďalej zostane povinnosť splácať poskytnutý úver v približne rovnakej výške. K trestu zákazu činnosti uviedol, že je síce pravdou, že bol v Českej republike právoplatne odsúdený k trestu zákazu viesť motorové vozidlá na dobu 4 roky, avšak ustanovenie § 61 ods. 5 Tr. zák. nie je možné vykladať extenzívne v jeho neprospech. Ak v tomto ustanovení nie je stanovené, že za takéto odsúdenie sa považuje aj odsúdenie mimo jurisdikcie slovenských súdov, nie je možné ho aplikovať. Okrem toho súd prvého stupňa porušil aj zásadu a princíp uznávania cudzích súdnych rozhodnutí, pretože nedošlo k uznaniu tohto súdneho rozhodnutia cudzieho štátu. Zároveň nebola splnená ani zákonná podmienka v zmysle § 7b ods. 2 Tr. zák., pretože zohľadnenie nespočíva v tom, že toto odsúdenie má slúžiť na uloženie doživotného trestu zákazu činnosti, ale v tom, že ak by mu bol v Českej republike uložený doživotný trest zákazu činnosti, mohol by na základe princípu reciprocity (vzájomnej trestnosti) toto ustanovenie použiť súd aj v Slovenskej republike. Navrhol preto, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že upustí od uloženia trestu prepadnutia vecí a zmení výmeru trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 5 rokov.

K odvolaniu obžalovaného sa písomne vyjadril aj prokurátor. Uviedol, že tvrdenie obžalovaného, že uložením trestu prepadnutia vecí dôjde k majetkovej ujme obžalovaného v sume predstavujúcej súčet hodnoty motorového vozidla spoločne so záväzkom obžalovaného splatiť úver, ktorý si na jeho obstaranie vzal, je úplne nesprávne. Skutočnosť, že obžalovaný o majetok nadobudnutý úverom prišiel v dôsledku nariadenej trestnoprávnej sankcie je totiž bez akejkoľvek kauzality vo vzťahu k jeho záväzku zo zmluvy o úvere. Prepapuniu vecí nebráni ani tá skutočnosť, že prepapuná vec je predmetom záložného práva v prospech inej osoby (navyše s touto skutočnosťou počíta aj samotný zákon č. 312/2020 Z.z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, konkrétne v §§ 2 ods. 1 a 3 ods. 2). Ohľadom trestu zákazu činnosti poukázal na ustanovenie § 7b ods. 2 Tr. zák. s tým, že jeho účelom je spojenie hmotnoprávnych a procesnoprávnych ustanovení týkajúcich sa výkonu rozhodnutí vo vzťahu k cudzine tak, aby sa informácie o odsúdeniach vyhlásených v členských štátoch Európskej únie mohli zohľadňovať aj mimo odsudzujúceho členského štátu, aby sa predišlo spáchaniu nových trestných činov a zároveň aby sa tieto odsúdenia mohli zohľadniť v priebehu nového trestného konania. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaný bol pred spáchaním stíhaného prečinu dvakrát za takýto prečin už právoplatne odsúdený, a to rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/114/2013, právoplatným dňa 28.06.2013, a následne aj rozsudkom Okresného súdu Brno - venkov sp. zn. 2T/100/2017, právoplatným dňa 02.10.2018, teda súdom iného členského štátu Európskej únie a za konanie, ktoré je trestné aj na území Slovenskej republiky, keď vykazuje znaky trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., čo znamená, že bola splnená aj podmienka vzájomnej trestnosti. Predmetné „české odsúdenie“ obžalovaného je preto možné zohľadniť aj s poukazom na § 438e Tr. zák., pretože k jeho vydaniu a právoplatnosti došlo po 01.01.2013. V tejto súvislosti prokurátor poukázal aj na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R14/2016, ktoré jeho právne úvahy len podporuje. Navrhol preto, aby odvolací súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného zamietol.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zotrvali obidve prítomné procesné strany na svojich písomných návrhoch. Obžalovaný dodal, že ho to mrzí a jednou svojou chybou si zobral celý svoj život.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku (o uložených trestoch), ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné len pokiaľ ide o trest prepadnutia vecí.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytykaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Podstatou odvolania obžalovaného bola neprímeranosť, resp. nesprávnosť súdom prvého stupňa uložených trestov prepadnutia vecí a zákazu činnosti.

Súd prvého stupňa v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku uloženie trestov odôvodnil tak, že trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (ďalej len „trest odňatia slobody“) obžalovanému ukladal preto, že sa trestnej činnosti dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia pre inú úmyselnú trestnú činnosť. Zohľadnil aj to, že obžalovaný už tretíkrát spáchal prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Tr. zák., a preto mu ukladal aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie (ďalej len „trest zákazu činnosti“), keď aplikoval ustanovenie § 7b Tr. zák. aj na cudzozemské odsúdenie obžalovaného, ktoré napĺňalo znaky tohto prečinu. Napokon súd prvého stupňa uloženie trestu prepadnutia vecí špecifikovaných vo výroku napadnutého rozsudku (ďalej len „trest prepadnutia vecí“) odôvodnil tým, že motorové vozidlo bolo použité na spáchanie trestnej činnosti, je vo výlučnom vlastníctve obžalovaného a skutočnosť, že na ňom viazne záložné právo, nie je dôvodom na to, aby tento trest inak neuložil, a to so zohľadnením aj už spomínanej recidívy konania obžalovaného, jeho priestupkovej minulosti na úseku cestnej premávky a okolností prípadu, keď výrazne prekročil najvyššie dovolenú rýchlosť na danom úseku až o 60 km/h.

V prvom rade odvolací súd uvádza, že uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie bolo správne a zákonné, pričom poukazuje v tomto smere aj na správne úvahy prokurátora.

Podľa § 7b ods. 2 Tr. zák. právoplatné odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnom konaní sa na účely trestného konania zohľadní rovnako, ako keby bolo vydané súdom Slovenskej republiky, ak bolo vydané pre čin trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Takéto „zohľadnenie“ sa v zmysle súdnej praxe vo vzťahu k odsúdeniu súdom iného členského štátu uplatní v novom (teda ďalšom) trestnom konaní vedenom po právoplatnosti takéhoto odsúdenia ako trestnoprávny dôsledok recidívy pri spáchaní trestného činu, za ktorý je jeho páchatel' odsudzovaný slovenským súdom - § 37 písm. m), § 38 ods. 5 a 6, § 47 ods. 2, § 61 ods. 3, ods. 5 písm. a) Tr. zák. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Urto 4/2015 zo dňa 04.08.2015). Podmienkou pre takýto postup je ale obojstranná trestnosť, t.j. musí ísť o čin, ktorý je trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. V takom prípade sa takéto právoplatné odsudzujúce rozhodnutie súdu iného členského štátu považuje za rovnocenné s právoplatným odsúdením súdom Slovenskej republiky bez potreby rozhodnutia o jeho uznaní a vykonaní na území Slovenskej republiky. Táto podmienka bola v prejednávacom prípade splnená, pretože obžalovaný bol uznaný vinným pre skutok, ktorý napĺňa znaky prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., rozsudkom Okresného súdu Brno - venkov sp. zn. 2T/100/2017 zo dňa 02.10.2018, ktoré odsúdenie nadobudlo právoplatnosť po 01.01.2013 (§ 438e Tr. zák.).

Ďalej odvolací súd konštatuje, že v zmysle ustálenej súdnej praxe je uložený trest neprimeraný vtedy, ak bol uložený taký druh trestu alebo v takej výmere, ktorá je zrejme v rozpore s hľadiskami určenými v zásadách pre ukládanie trestov podľa § 34 Tr. zák., teda ak je uložený trest v rámci zákonnej trestnej sadzby príliš mierny alebo príliš prísny.

V zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti), a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu), a jednak aj voči ďalším potenciálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest má vyjadrovať napokon aj morálne odsúdenie páchatel'a trestného činu.

K napadnutým výrokom o trestoch odvolací súd v prvom rade uvádza, že v rámci určovania druhu a výmery trestu súd prvého stupňa správne prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce či poľahčujúce okolnosti a na osobu obžalovaného, jeho pomery, jeho predchádzajúci život, vrátane jeho priestupkovej či trestnej minulosti, ako aj možnosti jeho nápravy. Správne zohľadnil pri určovaní druhu trestu odňatia slobody aj to, že obžalovaný sa skutku dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia pre inú úmyselnú trestnú činnosť (§ 49 ods. 2 Tr. zák.).

Na tomto mieste však zároveň odvolací súd dodáva, že v ustanovení § 61 ods. 5 Tr. zák. je zakotvený jeden z najprísnejších trestov zákazu činnosti, a to trest zákazu činnosti na doživotie, ktorý sa uplatní v prípade, ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289

Tr. zák., ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku napriek tomu, že už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil tiež ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený, čo bol, ako bolo uvedené vyššie, aj prejednávany prípad. V prípade ukladania takejto trestu zákazu činnosti na doživotie ale ide o obligatórnu povinnosť súdu uložiť ho páchatelovi (zásada „trikrát a dost“), a to bez ohľadu na ďalšie okolnosti prípadu, osobu páchatela a jeho doterajší život či na zahľadanie skorších odsúdení (§ 61 ods. 7 Tr. zák.).

Na druhej strane odvolací súd súčasne uvádza, že uložené tresty odňatia slobody a zákazu činnosti obžalovanému považuje za zákonné, primerané, spravodlivé a schopné splniť účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. aj bez potreby ukladania v poradí tretieho druhu trestu - trestu prepadnutia vecí, i keď bol súdom prvého stupňa uložený s použitím správnych zákonných ustanovení.

Odvolací súd konštatuje, že žiadne ustanovenie Trestného zákona neurčuje súdom automaticky povinnosť v prípade prejednávaneho skutku (jeho právnej kvalifikácie) ukladať obžalovanému aj trest prepadnutia vecí, najmä motorového vozidla, ktoré na jeho spáchanie použil. V prípade ukladania tohto druhu trestu sa tak musia vždy zohľadňovať všetky zásady ukladania trestov v zmysle § 34 Tr. zák.

V tejto súvislosti odvolací súd dospel k záveru, že prezentovaný postoj obžalovaného v prejednávanej veci (urobil vyhlásenie o svojej vine, ktoré súd prvého stupňa prijal), ako aj uloženie dvoch z najprísnejších druhov trestov u nás - trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom, postihujúceho priamo osobnú slobodu obžalovaného, keď obžalovaný doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody ešte nebol, teda neexistujú poznatky o jeho správaní po výkone takejto druhu trestu, ako aj trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie (s prihliadnutím aj na jeho vek) bez akejkoľvek možnosti jeho predčasného „skrátenia“, teda inak povedané „trestu absolútneho“ (podľa aktuálneho právneho stavu), významne svedčia v prospech obžalovaného v tom smere, že na jeho prevýchovu už nie je nevyhnutne potrebné pôsobiť ďalším druhom trestu, ktorý by vzhľadom k hodnote motorového vozidla výrazným spôsobom postihol aj jeho majetok.

Odvolací súd zohľadnil v otázke neuloženia trestu prepadnutia vecí aj takú skutočnosť, že na motorovom vozidle obžalovaného, ktoré je jeho výlučným vlastníkom, viazne záložné právo iného subjektu, ktorý mu poskytol finančné prostriedky na jeho zakúpenie. V prípade výkonu tohto trestu by to mohlo prakticky znamenať neschopnosť obžalovaného splniť tento svoj zmluvný záväzok a mohlo by to zásadným spôsobom „oslabiť pozíciu“ druhého subjektu tohto zmluvného vzťahu, ktorý na protiprávnom konaní obžalovaného nenesie akúkoľvek zodpovednosť.

Ako nesprávnu posúdil odvolací súd právnu úvahu prokurátora, že prepadnutiu vecí nebráni skutočnosť, že prepadnutá vec je predmetom záložného práva v prospech inej osoby, s ktorou skutočnosťou „počíta“ aj zákon č. 312/2020 Z.z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odvolací súd k tomu uvádza, že citovaný zákon nerieši otázky správy majetku, ktorý prepadol v prospech štátu, t.j. majetku, ktorý bol postihnutý trestom prepadnutia vecí.

K vyššie uvedeným úvahám odvolací súd navyše pripomína svoju ustálenú súdnu prax, podľa ktorej sa na vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, vždy prihliadne v jeho prospech pri rozhodovaní o treste. Prichádzajú do úvahy tri alternatívne spôsoby rozhodnutia. Na takéto vyhlásenie sa prihliadne ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. (napomáhanie pri objasňovaní svojej trestnej činnosti) alebo je to dôvod na mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Napokon takéto vyhlásenie spolu s ďalšími okolnosťami prípadu alebo pomermi páchatela môže odôvodňovať aj mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Takýto postup je aj v súlade so Stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.06.2017 sp. zn. Tpj 55/2016.

Súd prvého stupňa ale nezohľadnil prijaté vyhlásenie obžalovaného o vine žiadnym z vyššie uvedených spôsobov, pričom odvolací súd zastáva názor, že takéto vyhlásenie malo byť zohľadnené priznaním ďalšej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák., pretože obžalovaný „odbremenil“ prokurátora od dokazovania jeho viny na hlavnom pojednávaní.

V prospech obžalovaného tak odvolací súd v otázke neuloženia trestu prepadnutia vecí zohľadnil aj „väčšiu“ prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi okolnosťami (2:0), i keď mal za to, že nie je potrebné len z tohto dôvodu napadnutý rozsudok zrušiť aj z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Odvolací súd sa preto nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa (ani so záverečnou rečou prokurátora na súde prvého stupňa), že na splnenie účelu trestu u obžalovaného je skutočne nevyhnutné aj uloženie trestu prepadnutia vecí. Tento trest posúdil odvolací súd ako neprimeraný a nespravodlivý, resp. uložený v rozpore s hľadiskami určenými v zásadách ukladania trestov podľa § 34 Tr. zák.

Z týchto dôvodov preto odvolací súd čiastočne vyhovel odvolaniu obžalovaného tak, že týmto uznesením (keďže sám vo veci nerozhodol) z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku celý výrok o treste prepadnutia vecí. Výroky o vine, o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a o zákaze činnosti v rozsudku súdu prvého stupňa zostali týmto zrušením nedotknuté.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.